Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 526441

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 januari 2004
Kadaster deel/nr	82810/20

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Mierlo	Geldrop-Mierlo	Noord-Brabant

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Mierlo	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Mierlo	F			3486

*Omschrijving***

Inleiding

Voormalig GEMEENTEHUIS, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant en daterend uit 1806. Het pand is enigszins terzijde gelegen aan het midden van de belangrijkste doorgaande weg van het dorp, op de hoek van een kruising. Voor de linker zijgevel staan drie jonge linden. Het pand, dat oorspronkelijk ook onderdak bood aan de brandspuit en een cachot, was in gebruik als raadhuis van de gemeente Mierlo tot 1962 en sindsdien o.a. als trouwzaal. Renovatie in 1982. Het oorspronkelijke uurwerk uit de dakruiter wordt bewaard in het nieuwe gemeentehuis.

Omschrijving

Het tweelaagse en vijfassige voormalige gemeentehuis is geheel gepleisterd in blokverband, wit geschilderd en van een grijze plint voorzien. Centraal voor de voorgevel bevindt zich een dubbele bordestrap met tien geprofileerde hardstenen treden. IJzeren leuning met slanke, eenvoudig geprofileerde dito balusters. De dubbele paneeldeur met gedeeld bovenlicht is nog oorspronkelijk. Op het bovenkalf rust een schuin geplaatste vlaggenmast. Aan weerszijden steeds twee zesruits vensters met schuiframen en hardstenen plinten. Op begane grondniveau onder de trap een deur die oorspronkelijk toegang gaf tot de ruimten van de lage onderverdieping, waarin de brandspuit, het cachot en de kamer van de veldwachter waren ondergebracht. Aan weerszijden een segmentboogvormig

afgesloten laag achtruits venster met dubbele draairamen.

De voorgevel wordt afgesloten door een eenvoudig geprofileerde houten bakgoot met aan weerszijden een hemelwaterafvoer. Het zadeldak is sinds de restauratie van 1982 gedekt met moderne gesmoorde Hollandse golfpannen. Centraal op de nok een zeshoekige dakruiter met ingezwenkt zeshoekig tentdak met loodbedekking, eenvoudige piron en windvaantje. De houten lantaarn wordt onder de spits bekroond door een eenvoudig geprofileerde kroonlijst waaronder een spitsboogfries. De zijden van de lantaarn worden boven een smalle zone met wit geschilderde open roosters met ruitvormig geplaatste roeden aan de voorzijde ingenomen door een zwarte wijzerplaat met vergulde Romeinse cijfers en het jaartal van de bouw 1806, terwijl de overige zijden zijn voorzien van wit geschilderde galmborden.

De zijgevels met aanzetstenen zijn opgevat als tuitgevels uitlopend in schoorstenen. De schuine zijden zijn afgedekt met zink. De rechter zijgevel heeft op de begane grond rechts een segmentboogvormig gesloten venster met diepe dagkanten en ijzeren tralies, waarachter zich oorspronkelijk het cachot bevond. Links bevindt zich de nog oorspronkelijke halfcirkelvormig gesloten dubbele deur van de ruimte die onderdak bood aan de gemeentelijke brandspuit. Daarboven, op de etage een groot zesruits venster met schuifraam. Eenvoudige zwart geschilderde staafankers geven de hoogte van de verdiepingsvloeren en gordingen aan. De linker zijgevel is in spiegelbeeld gelijk aan de rechter zijgevel met dien verstande dat zich op begane-grondniveau slechts een later gedichte deuropening aftekent.

De achtergevel is uiterst eenvoudig. Centraal bevindt zich op de begane grond een sementboogvormig gesloten achteringang met een deur met glasruiten. Daarboven een hoog en smal 27-ruits venster met hardstenen onderdorpel, dat licht verschaft aan de centrale gang. Op de begane grond rechts van de deur nog twee recht gesloten 16-ruits vensters met middenstijl en dubbele draairamen. Staafankers en zinken mastgoot. Deuren en ramen zijn standgroen, kozijnen en bakgoot wit, voorzijde van de trap, plint en onderdorpels grijs geschilderd.

De oorspronkelijke indeling van het voormalige gemeentehuis is grotendeels bewaard gebleven. Op de begane grond bevinden zich kleine ruimtes met lage balkenplafonds die o.a. onderdak boden aan het cachot, de brandspuit (met nog oorspronkelijke houten deur), de kamer van de veldwachter. Op de verdieping snijdt een gang het pand van de dubbele voordeur naar achter in twee gelijke delen. Aan het einde van de gang een gebrandschilderd glas-in-loodraam. De grote kamer links was de raadszaal en burgemeesterskamer. Enig oud detail is de schoorsteen met gecanneleerde stucpilasters. De grote kamer rechts werd gebruikt door de ambtenaren. Alle kozijnen, deuren, vloeren, trappen en stucplafonds zijn bij de renovatie van 1982 vernieuwd. Op zolder staan drie eiken kapspantparen met zowel houten pen-en-gatverbindingen als oorspronkelijke ijzeren spieën. Op de dekbalk, die wordt ondersteund door schoren, ligt een zware eiken balk in de lengterichting van de kap. Daarop rust links en rechts een driehoeksspant met makelaar en nokgording. In het midden vormt de zware eiken balk de ondersteuning van de houten dakruiter. Het oorspronkelijke uurwerk is gedemonteerd en bevindt zich nu in de hal van het nieuwe gemeentehuis. Aan het linker uiteinde is aan de zware eiken balk een houten katrol met onduidelijke functie gemonteerd. De sporen zijn bij de renovatie van 1982 geheel vernieuwd.

Waardering

Het voormalige gemeentehuis uit 1806 is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, als vroeg voorbeeld van een zelfstandig en monumentaal raadhuis in Noord-Brabant. Het pand heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. Het heeft typologische zeldzaamheidswaarde en betekenis voor het

dorpsbeeld.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen	Bestuursgebouw en onderdl	